

E e s t i k e e l m u j a l m a a i l m a s

Petseri lingvistiline gümnaasium – Venemaa kool, kus õpetatakse eesti keelt

Vally Tamm

*Petseri lingvistilise gümnaasiumi
eesti keele ja kultuuriloo õpetaja*

Eestimaa kagupoolses nurgas asub Setumaa. Nimi *settu* esineb esimest korda ajalehes Inland 1860. aastal. Eesti Vabariigi ja Nõukogude Venemaa vahel 2. veebruaril 1920. aastal sõlmitud Tartu rahulepinguga, mis lõpetas vabadussõja, jäi Petseri Eesti Vabariigi piiridesse ja sai Petseri maakonna administratiivseks keskuseks. Ajavahemikul 1920 kuni 1940 oli Petseri maakonnakeskus. Linnas aktiveerus poliitiline ja ühiskondlik elu, ehitati palju uusi hooneid: Eesti Panga hoone, gümnaasium, Kaitseliidu maja, luteri kirik, mitu eramaja. Alustati linna elektrifitseerimist. 1944. aasta sügisel, kui punaarmee oli sakslased Pihkvamaalt välja tõrjunud, moodustati Pihkva oblast, mille koosseisu kuulus omakorda 1944. aasta novembrist Petseri rajoon. Rohkem kui kaks kolmandikku sellest rajoonist on varem Eesti Vabariigile kuulunud Petseri maakond. Petseri praegune peamine vaatamisväärsus on Pihkva-Petseri Svjato-Uspenski õigeusu mungaklooster ja Petseri kindlus –16. sajandi sõjakindlustuse arhitektuurimälestis.

Kooli ajaloost

1871. aastal asutati Petseris kaheklassiline ministeeriumikool. Sellest koolist sai Petseri gümnaasiumi eelkäija. 1913. aastal oli Petseri algkool eesti ja vene osakonnaga. Mõlemas osakonnas oli viis klassi. Esimeses klassis oli 12 õpilast, neist viis eestlast, üks lätlane ja kuus venelast. Aasta pärast lõpetas kooli juba 53 õpilast.

Petseri gümnaasiumi sünnipäevaks peetakse 24. jaanuari 1919. aastal. Kuigi keskhariduse andmist alustati Petseris juba 1913. aastal, muudeti tolleaegne kõrgem algkool keskkooliks alles 1918. aastal. Õppetöö koolis katkes aga novembris 1918 ning algas uuesti 24. jaanuaril 1919. aastal. Nii loetaksegi just seda päeva Petseri gümnaasiumi aastapäevaks.

1926. aasta 2. juunil kell 12 pandi nurgakivi uuele gümnaasiumihoonele. 1927. aastal alustas gümnaasium uues majas, kus Petserimaa noored õppisid kuni suure sõja alguseni. See koolihoone oli parimaid Eestis ja nägusaim Petseris. Praegu asub selles majas vene õppekeelega internaatkool.

Nõukogude võimude administreerimise all pärast sõda eestikeelsed koolid Petseri rajoonis kaotati. Pärast sõda õppisid eestlased vene koolis eraldi osakonnas. Kohalike eestlaste taotlusel sai eesti kool siiski 1. jaanuarist 1957. aastast Petseri 2. keskkooli nimetuse. Kool nimetati Petseri 2. keskkooliks seepärast, et enne töötas vene õppekeelega Petseri I keskkool. Eestiaegset Petseri gümnaasiumi nime aga loomulikult enam uuesti koolile nimeks ei pandud.

Praegusest koolielust

Praegune Pihkva tänavas asuv koolimaja on kahekorruseline. Koolil on poole hektari suurune aed, kus õpilased saavad suvel tööd teha.

2005/2006. õppeaastast alates on Petseri 2. keskkooli õppekeeleks vene keel. Oli kaks võimalust: kool sulgeda või muuta õppekeel (säilitades suuremahuline eesti keele õpetus). Valiti viimane võimalus. Selle otsuseni jõuti 10. ja 11. märtsil 2005, kui koos olid Vene Föderatsiooni Pihkva oblasti ja Petseri linna haridusametnikud, Eesti Vabariigi haridus- ja teadusministeeriumi ning mõlema riigi välisministeeriumi esindajad. Koolis oli vaid 28 õpilast ja ainult vähesed neist olid eesti päritolu. Alates 2009. aastast on kooli nimeks Petseri lingvistiline gümnaasium.

Petseri lingvistilisel gümnaasiumil on hulk traditsioone. Iga õppeaasta esimene koolipäev algab aktusega ja kirikuõpetaja õnnistusega. Kogu koolipere läheb Varvara kirikusse. See tagasihoidlik kirik ehitati umbes 18. sajandi lõpus. Juba 30 aastat teenib Varvara kirikut Pihkva-maa vanim preester Evgeni Pelešev. Pärast kirikus käimist toimub esimese klassi vastuvõtt ja kontsert. Esimese klassi õpilased võetakse vastu aktusel, mis toimub kooli õuel, ainult siis, kui ilm on vihmane, kooli saalis.

Eesti keelt õpetatakse Petseri lingvistilises gümnaasiumis esimesest klassist alates. Esimeses klassis toimub õpetamine aineringis, alates neljandast klassist ainetundides. Mõni aasta tagasi oli kooli kõikides klassides iga päev eesti keele tund. Nüüd on 10. ja 11. klassis eesti keelt viis tundi nädalas, kusjuures üks tund sellest on eesti kultuurilugu, neljandast klassist üheksanda klassini õpivad lapsed eesti keelt kolm ainetundi nädalas. Eesti keelt õpetavad koolis Vally Tamm ja kooli direktor Svetlana Rakuta.

Kooli lõpetajad ja Eesti

Alates 2003/2004. õppeaastast on läinud Eestimaa õppeasutustesse edasi õppima 21 õpilast. Tartu ülikooli on astunud 12, Rápina aianduskooli kuus ja Võrumaa kutsehariduskeskusesse kolm õpilast.

Paljud lapsevanemad soovivad oma lapsed tuua just meie kooli. Kahel viimasel õppeaastal võeti kooli vastu kaks esimest klassi. 2013/2014. õppeaastal on võimalik vastu võtta üks klassitüüpi õpilasi. Soovijaid oli taas poole rohkem.

2013/2014. õppeaastal on koolis 13 klassikomplekti. Nagu kõik Venemaa gümnaasiumid, on ka Petseri lingvistiline gümnaasium ühe-teistkümneklasseiline.

Petseri lingvistilises gümnaasiumis soovitakse õppida sellepärast, et eesti keele oskus annab paremaid võimalusi töötamiseks piiril, tollis, tegutseda giidina või valida haridustee jätkamiseks Eestimaa õppeasutused. Õpilased leiavad, et kool on väike ja kodune. Kaasõpilased ja õpetajad on sõbralikud ja abivalmid ning koolis on palju huvitavaid üritusi.